İSTİŞARE

الاستشارة

İnsanların bir konuda görüş alışverişinde bulunması anlamında bir terim.

2.4. İstişare

Yönetimde işlerin karşılıklı danışılarak karara bağlanmasına ve yürütülmesine istişare denir. Her yönetim şeklinde istişare uygulamalarına rastlanır. Eski Yunan ve Roma toplumlarında görülen demokrasi uygulamaları, Cahiliye Dönemi Mekke toplumunda kabile başkanlarının Darünnedve'de toplanarak karar almaları, istişare özelliği taşır.

30 Buhari, "Ezan", 36.
31 Nahl suresi 90. ayet.
32 Nisa suresi 58. ayet.
33 Buhari, "İlim", 2.

İstişare, İslam yönetiminin temel esaslarındandır. **"...işleri, aralarında şûra (danışma) ile olanlar..."**[34] ayeti Mekke Dönemi'nde ve henüz İslam devleti kurulmadan nazil olmuştur. Kur'an'da **"... Eğer (anne ve baba) kendi aralarında danışıp anlaşarak (iki yıl dolmadan) çocuğu sütten kesmek isterlerse onlara günah yoktur..."**[35] ve **"...İş konusunda onlarla müşavere et. Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah'a tevekkül et, (ona dayanıp güven)..."**[36] ayetleriyle hayata istişare anlayışının yön vermesi gerektiği vurgulanır.

Hz. Peygamber Müslümanlara istişareyi emrettiği gibi kendisinin de genel ya da özel işlerde ashabı ile görüş alışverişinde bulunduğu bilinmektedir. Nitekim Resulüekrem (sav), ilk Müslüman toplumun var olma mücadelesinde belirleyici önemdeki her kararı ashabı ile istişare ederek almıştır. Bunlar arasında Bedir, Uhud ve Hendek Savaşları'nın çeşitli aşamaları, Beyatürrıdvan ve Hudeybiye Antlaşması örnek verilebilir.[37]

İslam kültür ve medeniyeti, meydana getirmek istediği faziletli toplum için esaslar belirlerken bu toplumun yönetim anlayışının esaslarını da ortaya koymuştur. İslam medeniyetinde yönetici, kendisine verilen görevle toplum ve

34 Şûra suresi 38. ayet.
35 Bakara suresi 233. ayet.
36 Al-i İmran suresi 159. ayet.
37 Türcan, "Şûra", 39/231.
38 Mevdûdî, *İslam'da Hükûmet*, 513.
39 Nisa suresi 59. ayet.